

Kazanım : Yönlendirici ifadelerin (*bu yüzden, çünkü, örneğin, ayrıca, buna rağmen...*) anlam üzerindeki etkisini belirler.

ETKİNLİĞİN ADI: PUSULAMIZ BOZUK GALİBA... SANIRIM... FAKAT... LAKİN...

Türkçe dersinde yer alan konulardan biri de “düşüncenin yönünü değiştiren ifadelerdir.” Bir cümlede düşüncenin yönünü değiştiren ifadeleri tespit ederken dikkat etmemiz gereken noktalar vardır. Dikkat etmemiz gereken noktaların başında “**bağlaçlar**” gelir. Bağlaçlar düşüncenin yönünü değiştirmekte en sık başvurulan kelime türleridir.

Örnek Çalışma!..

Ahmet çalışkan, dürüst, efendi bir öğrencidir; ama ...

Ahmet çalışkan, dürüst, efendi bir öğrencidir; ama yazısı güzel değil.

Dilimizde Sık Kullanılan Bazı Bağlaçlar: ne var ki, **lakin**, ama, **oysa**, fakat, **öte yandan**, Ve, veya, ya da, ile, yahut, veyahut, de(da), ki, fakat, ama, meğer, zira, madem, mademki, oysa, oysaki, halbuki, yeter ki, ancak, yalnız, nitekim, üstelik, örneğin, gerek... gerek, ister ... ister, ne ... ne, hem ... hem vb.

BAĞLAÇLARI UYGUN YERLERE KOYABİLİR MİSİN?

1. _____ Ankara güzel, düzenli, planlı bir şehirdir; denizi yoktur.
2. Bu araba çok mükemmel bir araba; yakıt gideri çok fazla.
3. Binanın içi, dışı, yapısı harika;asansörü eksik.
4. Çok çabaladı başaramadı.
5. Git çabuk gel.
6. Yüzüne bakarken güldümo an ağlamak istiyordum.
7. Soruyu çözemedi çözmesi gerekiyordu.
8. Bugün oynarımuzun süre kalamam.
9. Susmak istiyorumiçimden haykırmak isteği gitmiyor.
10. Çok istedi konsere gelemedi.
11. Çok güzeldi kısa sürdü.
12. Binanın içi dışı harika asansörü yok.
13. Ben seni çok düşünüyorum senin beni aklına getirdiğin yok.
14. Bu dergişu kitabı çekmeceye koy.
15. Masalar..... sandalyelere dokunmayın.
16. Annem..... babam tatile gitti.
17. Gökten ne yağdı yer kabul etmedi.
18. Senionuişe alıyoruz.
19. Lafını bil öyle konuş.
20. Geleceği varsa göreceği var.
21. Çalışmadı başarılı olsun. (Sebep-sonuç)
22. Buraya geldimseni göreyim. (Amaç-sonuç)
23. Eve geldim sular akıyor. (Zaman)
24. Onu aradım eve davet ettim.
25. Bu geziye seni de onu götüreceğiz.

26. Gerek ondansenden çok memnunum.
27. Seni karşılamaya Semra Erkan gelecek.
28. Gelecek yaz tatilimi deniz kıyısında dağda geçireceğim.

YÖNÜ DEĞİŞEN CÜMLELERİ TAMAMLA

29. _____ Parası yok, arkadaşı yok, gidecek kimsesi yok; yalnız
30. Ne öğretmenlerini ne de
31. Bugün hava ne sıcak ne
32., halbuki çok çalışmıştı.
33. Beni aramadı, oysaki sanmıştım.
34. Beni çok üzümüştün, öyleyken bile
35. Evlendiği kız güzel, üstelik
36., dahası çok zengindi.
37. Dün seni arayamadım; çünkü çoktu.
38. Dün işim çoktu; bu nedenle
39. Çok ısrar ettim ama (fakat, ancak, lakin, zira) değiştiremedim.
40. Güneşli; fakat gün geçirdik bugün.
41. İstedğin yere gidebilirsin; ama saat evde ol.

AŞAĞIDAKİ METNİ UYGUN BAĞLAÇLARLA TAMAMLAYINIZ

Gökten yağdı da yer kabul etmedi. Ne arayan soran vardı. Saat on bir olmuştu o hâlâ gelmemişti. İster çocuk ister yaşlı olsun herkes birbirine yardım etmeli. Çok hastaydı. bunu daha önce gizlemişti. Gözlerinde ne şaşkınlık hiddet vardı. Çiçek yaprak ağaçta iç içeydi. Küçük olsun büyük olsun herkes birbirine saygılı davranmalı. Bir şey demedi yalnız gülümsedi. Bu beğenmek değildi. Onu çok severdim şimdi kızgıyım. Dersleri iyi değil. Üstelik eline bir tek kitap almıyor. Baş ağrısının birçok nedenleri vardır. Örneğin geç yatmak, çok okumak... Başarı kaçınılmazdır ki çalışma azmi canlı tutulsun. Bağ bahçeler uzanıyordu yolun iki tarafında. Kapı açıldı öğretmen içeri girdi. Ya sen git ben gideyim. Ayağın kırık değil kendin git.

AŞAĞIDAKİ TESTLERİ ÇÖZER MİSİN?

1. “*Senelerce çalışıp dinmiş fakat ev alacak kadar para biriktirememişti.*” Bu cümlede altı çizili sözün kullanım amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Genel bir durumu ifade etmek için
B. Düşünceyi desteklemek, açıklamak için
C. Okuyucunun dikkatini çekmek için
D. Düşüncenin yönünü değişeceğini belirtmek için

2. Yeni yayınları beğendim ama okuyacağım bir roman bulamadım. “Ama” sözüyle bağlanmış olan bu iki cümle için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A. Biri diğerinin şartıdır.
B. Birbiriyle anlamca çelişkilidir.
C. Aralarında neden sonuç ilişkisi vardır.
D. Birinci cümle özne, ikinci cümle nesnedir.

3. Bu millete çok şey öğrettim (---) onlara uşak olmayı bir türlü öğretemedim. Cümlede boş bırakılan kısma aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A. Bunun sonucunda
B. Bu nedenle
C. Çünkü
D. Ama

4. İnsan kendi milletinin varlığını ve mutluluğunu düşündüğü kadar bütün dünya milletlerinin huzur ve refahını düşünmelidir. (---) dünya milletlerinin mutluluğuna çalışmak diğer bir yoldan kendi huzur ve mutluluğu için çalışmaktır.

Bu parçadaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A. Fakat
B. Çünkü
C. Ama
D. Ancak